

КОГАТО ВСИЧКО ОКОЛО НАС ПАДА БОГ СТОИ

1 Царе 4-5

Едно скорошно изследване свързано с щастието на хората по света показва неочакван резултат за българите – ние сме една от най-депресираните нации в света. Не знам дали е вярно, но е истина, че имаме доста причини да сме разочаровани – разочаровани от държавата, от политиците, от доходите, от услугите, от цените, от здравеопазването, от съдебната система, даже от сънародниците си. Сигурно не трябва да е така, но аз постоянно срещам и много разочаровани християни – освен от всичко, което изброихме те допълнително се оплакват и от църквата, пастирите и другите християни.

Въпросът не е дали сме разочаровани – всеки бива разочарован понякога и няма как напълно да се предпазим от това. Въпросът е какво правим в такива моменти? Как се справяме когато сякаш всичко около нас пада и ни всеки ни подвежда?

В Първата книга на царете има една интересна история. Тя говори за едно време когато Израел все още не е напълно консолидиран като държава. Липсва централизирано управление и отделни фракции се борят за надмощие. В страната има един стар съдия, на име Илий. Той е добър човек, но вече е на 98 години и силите не му достигат. За известно време изглежда, че синовете му ще го наследят, но те се оказват хора с нисък морал и стремеж към лично обогатяване и хората започват да негодуват срещу тях. Точно както у нас сега.

И точно по това време като капак избухва война с един съседен народ наречен филистимци.

1 Царе 4:1-2 В това време Израил излезе на бой против филистимците.... И филистимците се опълчиха против Израеля; и когато започнаха битката, Израил се пръсна пред филистимците, и около четири хиляди мъже бяха убити на полесражението.

Повечето хора днес не знаят нищо за филистимците, но в древността те са били добре известни^[1]. Те са част от група войнствени народи, които през 12 в. пр. Хр. по неизвестни за нас причини започват преселение, което преминава през части от Европа и Азия. Преселниците настъпват едновременно по суша и вода. Първоначално са забелязани около Мраморно море докато флотата им пресича Средиземно. Под техните удари падат Киликия, Кипър, сребърните мини в Тарсис, крайбрежните градове на финикийците и цялото царство на хетите. Нашествието продължава като завладява Каркемиш, Тир, Сидон и Библос и се насочва към Египет – най-голямата световна сила по това време. Фараон Рамзес 3 обявява повсеместна мобилизация в държавата. През 1188 г. пр. Хр. в 2 големи битки – една сухопътна и една морска – той успява да победи, но с големи загуби, които отслабват империята му. В египетския град Мединет Набу, край р. Нил е запазен храм на бог Амон, чиято вътрешност е орнаментирана с надписи и картини от тази

битка. Едно от имената, които се споменават там е “палеси”. Това са филистимците, за които четем в Библията. Разбити през 1188 г. 30 години по-късно те вече са се установили в плодородната южна Палестина. Там те създават 5 града държави, които обаче винаги действат заедно в политическо и военно отношение.

Нищо чудно, че евреите претърпяват поражение.

Въпросът е какво да правят оттук нататък. Евреите правят нещо много интересно.

Ст. 3-5 А като дойдоха хората в стана, Израилевите старейшини казаха: Защо ни порази Господ днес пред филистимците? Нека донесем при себе си ковчега за плочите на Господния завет от Сило, тъй щото, като дойде всред нас, да ни избави от ръката на неприятелите ни. И така, хората пратиха в Сило, та донесоха от там ковчега на завета на Господа на Силите, Който обитава между херувимите; и двамата Илиеви сина, Офний и Финеес (това са тези, за които ви казах, че не са добри), бяха там с ковчега на Божия завет. И като дойде ковчегът на Господния завет в стана, целият Израил възкликна с голям глас, тъй щото земята проехтя.

Когато се изправим пред трудност ние съвсем естествено се обръщаме към това, на което разчитаме. Това могат да са най-различни неща – доходи, връзки, влияние, приятели, способности – кой каквото има. Това не са лоши неща – няма нищо лошо да имаме ум и способности и да ги използваме по предназначение. И дай Боже всички имаме по-добра работа и по-високи доходи. Но когато започнем да разчитаме на тези неща без да осъзнаваме колко преходни и подлъгващи могат да са те се превръщат в наши идоли. В случая Израел разчиташе на военната си сила. И тя го подведе.

Чакай малко, ще каже някой. Историята не казва това. Израел се обърна към Бога. Не, Израел не се обърна към Бога. Израел поиска да донесат ковчега на завета, за да може да го използва като магически талисман. И това е една друга голяма опасност. Защото има много неща в християнството, в самото християнство, неща сами по себе си хубави, които обаче ние лесно превръщаме в идоли.

Нека съвсем накратко спомена няколко такива:

(1) Можем да чувстваме една сигурност от това, че щом сме част от църквата и повече или по-малко редовно посещаваме богослужения Бог задължително е на наша страна. Има хора, които поставят огромна тежест върху това допълвайки го с идеята за апостолска приемственост – убеждението, че тяхната църква може да проследи корените си до самите апостоли чрез последователно ръкополагане на свещеници. Това е бил един от големите спорове на реформаторите с Римската църква. Калвин (без да отрича значението на приемствеността) отговаря на подобни претенции кратко и ясно: *“Претенцията за приемственост е празна, ако потомството не запазва Христовата истина, която му е предадена от отците сигурна и неомърсена, и не продължава в нея.”*

Религията на Израел беше основана именно на тази приемственост на свещенството, която водеше по пряка линия до Бога. И накрая когато Бог дойде сред тях лично, въплътен в Исус, те не Го познаха и Го убиха като богохулстващ.

Само това, че сме свързани по някакъв начин с църквата не ни гарантира сигурност и Бог на ваша страна.

(2) Някои хора разчитат на своето участие в тайнствата на църквата – аз се кръстих, вземам Господна трапеза с вяра, участвам в богослужението и слушам проповеди. Това също не е добра основа. Преди 1700 г. Бог чрез пророк Исаия се обръща към Израел, който разчита на тези неща:

Исаия 1:11-15 *Защо Ми е множеството на жертвите ви? Казва Господ; Сит съм от всеизгаряне на овни И от тлъстина на угоени; И не Ми е угодна кръв от юнци, Или от агнета, или от едри козли. Когато дохождате да се явявате пред Мене, Кой е поискал от вас {Еврейски: Ръцете ви.}† това, да тълчете дворовете Ми? Не принасяйте вече суетни приноси; Темянът е мерзост за Мене, Тоже и новолунията, и съботите, и свикването на събранията; Не мога да търпя беззаконието заедно с тържественото събрание. Душата Ми мрази новолунията ви и празниците ви; Досада са на Мене; дотегна Ми да ги търпя. И когато простирате ръцете си, Ще крия очите Си от вас; Даже когато принасяте много молитви не ща да слушам;*

Тези хора много точно следваха външната страна на богослужението, спазваха всички традиции, но все пак не бяха угодни на Бога заради начина, по който живеяха.

(3) Някои разчитат на своето минало. Това е много характерно за българите. Само се опитайте да говорите на някой българин за Бог и вяра и е много вероятно да получите следният отговор: От 865 г ние сме християни. Християнството ни е запазило като народ през турското робство. На мен ли ще ми ги разправяш тези работи. Аз по никакъв начин не искам да омаловажавам или да покажа неуважение към историята, но когато християнството стане етническа характеристика, а вярата се бърка с патриотизъм самите понятията са подменени.

Евангелските вярващи в България обикновено са по-предпазени от тази опасност понеже те виждат корените си по различен начин. Но при нас същото нещо се проявява в малко по-различна форма.

Преди известно време видях ясно това в няколко младежи идващи от християнски семейства (няма да ви кажа къде и в коя църква). Те от малки бяха възпитани да посещават богослуженията, но молитвеното събрание им беше скучно. Така че те се измъкнаха навън поговориха си докато другите се молеха и отново влязоха за края. След като пуснаха своето дарение и изпяха последната песен те си тръгнаха доволни – очевидно със съзнанието, че са изпълнили задължението си към Бога

(4) Колкото и странно да звучи самата вяра и личната ни праведност могат да се превърнат в идол.

Молитвата за Господна трапеза в една църква казва следното: „*Ние не сме достойни да събираме дори трохите под Твоята трапеза. Пристъпваме към Теб като се надяваме не на нашата праведност, а на големите Ти милости.*”

Ние не правим услуга на Бога когато вярваме в Него. Той не ни е длъжен с нищо защото живеем както ни заповядва. Бог няма нужда нито от нас самите нито от нашето служение. Всичко това е единствено за наше добро. Вярата е средство за нашето спасение, а не нещо, което ползва Бога. Нашата праведност колкото и голяма да е нещо човешко и твърде недостатъчно. Ние сме хора, които ежедневно сме в постоянна нужда от милост и прошка. Има един единствен начин да застанем пред Бога – не като изискващи нещо по право, а само с празни ръце. Лутер го казва много точно – “Ние всички сме просяци – това е истината.”

Забравим ли това ние сме в голяма опасност.

Мога да продължа да изброявам още подобни неща, но мисля, че разбрахте какво искам да кажа.

Моля ви, не ме разбирайте неправилно. Всички тези неща са добри, те имат своето място, но когато започнем да разчитаме на тях те се превръщат в идоли. Евреите донесоха Господния ковчег като си мислеха, че това им гарантира победа. Те се опитаха да манипулират Бога, точно както понякога се опитваме и ние. Но Бог отказва да бъде манипулиран и такива опити винаги се провалят.

4:6-21 А филистимците като чуха шума на възклицанието, рекоха: Що значи това шумно и голямо възклицание в стана на евреите? и научиха се, че Господният ковчег дошъл в стана. Тогава филистимците се уплашиха, защото казваха: Бог е дошъл в стана. И рекоха: Горко ни! Защото такава неща не е ставало до сега. Горко ни! Кой ще ни избави от ръката на тия мощни богове? Тия са боговете, които поразиха египтяните с всякаква язва в пустинята. Укрепете се, филистимци, бъдете мъжествени, за да не станете слуги на евреите, както те станаха на вас; бъдете мъжествени, та се бийте с тях. Тогава филистимците се биха; и Израил беше поразен, и всеки побягна в шатъра си; и стана много голямо поражение, защото паднаха тридесет хиляди пешаци от Израиля. и Божият ковчег бе хванат; и двамата Илиеви сина, Офний и Финеес, бяха убити. Тогава един човек от Вениамина се заветче от битката, та отиде в Сило, в същия ден, с раздрани дрехи и с пръст на главата си. И като стигна, ето, Илий седеше на стола си край пътя та пазеше, защото сърцето му трепереше за Божия ковчег...И човекът дойде бързо та извести на Илия. Илий беше тогава на деветдесет и осем години; и очите му бяха ослабнали та не можеше да вижда. И човекът каза на Илия... Израил побягна пред филистимците, при това стана голямо поражение между людете, освен това и двамата ти сина, Офний и Финеес, умряха, и Божият ковчег е хванат. А щом спомена за Божия ковчег, Илий

падна от стола възник край портата, и вратът му се строши, и умря; защото беше стар и тежък човек..... А снаха му, Финеесовата жена, която беше непразна, готова да роди, щом чу известието, че Божият ковчег бил хванат, и че свекърът ѝ и мъжът ѝ умрели, преви се и роди, защото болките ѝ я хванаха. И когато умираше, жените, които стояха около нея, ѝ рекоха: Не бой се, защото си родила син. Но тя не отговори, нито даде внимание. И нарече детето Ихавод {Т.е., Неславен.}* , като казваше: Славата се изгуби от Израеля, (защото Божият ковчег се хванал, и защото свекърът ѝ и мъжът ѝ умрели);

Това е пълно поражение във всяко отношение – политическо, религиозно и лично. По-лошо просто няма как да бъде. Това става когато добрите неща от живота се превърнат в идоли за нас. А най-лошо е когато нашата вяра сама се превърне в идол.

В цялата тази история има едно нещо, което не се вижда ясно, но което е най-важното в нея. Израел потърси помощ във всичко, което можеше. Единственото място, от което не потърси помощ е от самият Бог.

Всичко, на което разчитаме в нашия живот може в един момент да ни подведе – здравето, парите, връзките, приятелите, понякога дори църквата. Всичко това може да падне в един миг и да ни остави объркани, разочаровани и чудеши се защо става така. Единственият, Който никога няма да ни подведе е живия Бог.

И тази сутрин аз искам да те попитам всеки един от вас – познаваш ли този Бог? Не дали си слушал за Него, не дали ходиш на църква, а точно дали Го познаваш.

Думата евангелие означава “добра вест.” Църквата споделя тази вест, но тя самата не е вестта – тя е само свидетел за нея. Тази блага вест казва, че

- Съществува един Бог, Който не е някаква сила там някъде, нито е съвкупност на всичко съществуващо, а Който е една личност.

- Оставени сами на себе си ние не можем да знаем нищо за Него. Но Бог не просто съществува, Той ни обича, така както една личност може да обича друга личност или както майка обича детето си.

- Затова Той не стои далечен и непознаваем – Той се въплъщава, става човек като нас, в лицето на Исус Христос влиза в нашия свят и застава до нас трудностите и болките ни.

- Бог ни предлага Своята помощ и подкрепа за всичко, с което не можем да се справим – и не само за външните проблеми, но и за нуждата от ни да бъдем променени самите ние, за да можем да станем по-добри хора, такива каквито сме били създадени да бъдем, но каквито оставени сами на себе си никога не можем да бъдем.

- Бог вече е направил крачката към нас и ако пожелаем и отговорим с вяра ние можем да Го познаваме лично.

И това наистина е евангелие, това е добра вест.

Уесли (вече завършил и сам преподавал богословие в Оксфорд, ръкоположен проповедник и няколко години мисионер в Джорджия) споделя своята опитност по следния начин: *“Вечерта, твърде неохотно отидох на събирането на улица Аудтрсгейт, където се четеше предговорът на Лутер към посланието към Римляните. Около четвърт час преди девет докато той обясняваше промяната, която Бог извършва в сърцето чрез вяра в Христос почувствах сърцето си странно затоплено. Почувствах, че вярвам в Христос, единствено в Христос за спасение; и ми беше дадена една увереност, че Той е отнел греховете ми, дори моите, и ме е спасил от закона греха и на смъртта.”*

Това се случва на 24 Май, 1738. 53 години по-късно (през 1971) той завършва живота си. Ето как един очевидец описва това:

“След една много неспокойна нощ той започна да пее: Слава на Бога във висините и на земята мир между човеците. След като изпя дава стиха силата му свърши, но като полежа известно време той повика г-н Брадфорд, за да му даде перо и мастило. Той му ги занесе, но през нощта десницата му беше изгубила чувствителността си...и не беше вече в състояние да изпълняват своето дело. След известно време той отново ми каза: „Искам да пиша.” Донесох му мастило и перо и като сложих перото в ръката му и държах хартията пред него той каза: „Не мога.” Аз отговорих: „Нека да пиша за Вас, сър; кажете ми какво искате да кажете.” „Нищо,” отговори той, „освен, че най-хубавото е, че Бог е с нас.”

Познаваш ли този Бог лично? Той е единственото нещо, което ще устои когато всичко останало падне. Затова искам да ви помоля: Хванете се здраво за Бога. Когато Той липсва всичко останало, колкото и да е добро се превръща в идол. Когато Той присъства всичко заема своето полагаемо място.

Но това не е краят на историята. Четвърта глава завършва с едно страшно поражение за Израел, но 5 продължава по много интересен начин.

5:1-11 А филистимците, като хванаха Божия ковчег, занесоха го от Евен-езер в Азот. И филистимците взеха Божия ковчег та го внесоха в капището на Дагона, и поставиха го до Дагона. И на следния ден, когато азотяните станаха рано, ето Дагон паднал с лицето си на земята пред Господния ковчег. И взеха Дагона та го поставиха на мястото му. И на другия ден като станаха рано сутринта, ето Дагон пак паднал с лицето си на земята пред Господния ковчег, и главата на Дагона и двете длани на ръцете му, отсечени върху прага; само трупът на Дагона беше останал. Но ръката на Господа натегна над азотяните, и Той ги изтреби, и порази с хемороиди тях и Азот и околностите му. И като видяха азотските

мъже, че такава е работата, рекоха: Ковчегът на Израилевия Бог няма да стои между нас, защото ръката Му тежи върху нас и върху бога ни Дагона. За това, пратиха та събраха при себе си всичките филистимски началници и рекоха: Що да сторим с ковчега на Израилевия Бог? А те отговориха ковчегът на Израилевия Бог нека се пренесе в Гет. И тъй пренесоха в Гет ковчега на Израилевия Бог. Но като го пренесоха, ръката на Господа беше против града с много голямо поражение; и Той удари градските мъже от малък до голям, та избухнаха по тях хемороиди. Затова, пратиха Божия ковчег в Акарон. А като дойде Божият ковчег в Акарон, акаронците извикаха, казвайки: Донесоха ковчега на Израилевия Бог у нас, за да измори нас и людете ни. И тъй, пратиха да съберат всичките филистимски началници, и рекоха: Изпратете ковчега на Израилевия Бог, и нека се върне на мястото си, за да не измори нас и людете ни; защото имаше смъртно поражение по целия град; Божията ръка тежеше там твърде много.

Когато хората, които се наричат християни в дадено място и време изгубят връзката с живия Бог, Божията истина не се изгубва. Света често е много добре настроен към хора, които са превърнали своята вяра в идол – в традиция, в култ към църквата, в патриотизъм, в спомен за историята, в участие в ритуали. Света ще е много доволен не да изхвърли Бога и да забрани да се говори за Него, а да Го постави до своите идоли и да направи така, че да съжителстват в мир. В тази история филистимците поставят ковчега на завета в храма на своя бог Дагон.

Но живия Бог отказва да съжителствува, с който и да е идол. Бог отказва да приеме хората, които си окачват на врата кръстче или икона и редовно си четата хороскопа. Бог отказва да приеме почитането на Исус като Бог и на Ванга като пророчица. И Бог отказва да приеме всякакво съвместно служение с мамона.

Когато на другия ден филистимците влизат в храма техният бог е паднал на земята пред ковчега, а главата и ръцете му са отсечени. Градът им е поразен от болест. И те са принудени да върнат ковчега в Израел, там където той принадлежи. А в Израел Бог поема грижата да очисти църквата Си и отново да издигне истинско поклонение. Лошите свещеници са убити в битката докато носят ковчега, баща им който не ги е спрял, макар че е знаел за лошите им дела, пада от стола и си счупва врата. И Бог издига едно малко дете, Самуил, на което Той говори и което слуша гласа Му, за Свой свещеник. Така личната връзка с живия Бог отново е възстановена и Божията църква е очистена. Това е Божията благодат.

Карл Барт казва: *“Посланието на свободната благодат на Бога е от такова естество, че не оставя Църквата която е заспала да спи твърде дълго. То е една несравнима тръба, която продължава да има поне потенциално пробуждащ ефект дори в ръцете на некомпетентен свирач. То може да излезе от своето скривалище по всяко време и отново да освободи Църквата давайки ѝ отново подобаващото ѝ се място под слънцето. Преди всичко то е от такава природа, че дори когато се проповядва по глупав начин то има способността да произвежда, изненадващо и отново, тук и там, хора, които на практика са свободни т.е. схватливи, смирени, питащи, говорещи, хлопаци хора и по този начин свободни*

християни, християни които се осмеляват да започнат по един напълно нов начин от едно или друго място, така както „закона на животворящия дух” (Римляни 8:2) им заповядва независимо от всички светски и църковни бъркотии и проблеми. Те правят това сякаш то е нещо, което досега никога не се е случвало в доктрината, живота и реда на Църквата и в нейните отношения със света, вървейки напред към нещо ново – независимо от свещениците, фарисеите, книжниците, независимо от тираните, независимо от нагласите в политиката, обществото и науката, независимо от всичко! Докато се появяват този вид свободни християни Църквата отново и отново ще бъде освобождавана и отново и отново ще доказва своето право да съществува. И този вид свободни християни ще се появяват отново и отново толкова сигурно колкото посланието на свободната благодат е заповедта на Църквата, която тя не може да отхвърли и която никой не може да ѝ отнеме.”

Винаги ще има хора, които слушат и следват Бога. Божията истина винаги ще бъде проповядвана и вярвана. Тъмнината никога няма да успее да изгаси светлината дошла в света в лицето на Исус Христос. И Бог винаги ще продължава да умолява хората да се примирят с Него, за да бъдат Негови деца, а Той да бъде техен баща, Който ги обича и води.

Въпросът, който стои пред нас днес е дали ще изберем живия Бог или своите идоли? И затова аз искам да завърша с този въпрос: познаваш ли лично живия Бог открил се в лицето на Исус Христос? От отговорът, който даваме зависи всичко.

---

[1] Тази секция е базирана на [книгата на В. Келер, Библейските събития](#), София, 2010